EURÓPA ÉBREDÉSE

Éric Zemmour: *A misét még nem mondták el. A zsidó–keresztény ébredésért.* Fordította: Csajbók Sarolta. Századvég Kiadó, Budapest, 2026. 96 oldal, 3290 Ft

Minden a szakrális-misztikusból indul és a politikában ér véget – írta a múlt század elején Charles Péguy, De Gaulle tanítómestere, a szocialistából lett katolikus. Éric Zemmour író-újságíróból, majd a Reconquête párt alapítójából ugyan még nem lett köztársasági elnök (a 2022-es elnökválasztáson 7,07 százalékos eredménnyel a negyedik helyen végzett), ám ha valakire, rá különösen illik ez a szállóige. Nagy hatású esszéistaként és kiváló vitázóként már korán felhívta magára a figyelmet – ezt bátran állíthatom, hiszen valamennyi könyvét elolvastam, és évtizedeken át követtem közéleti szerepléseit. Minden csütörtökön türelmetlenül vártam a *Le Figaro* hasábjain megjelenő könyvkritikáit. Többször is írtam televíziós vitaműsorairól, amelyekben balliberális véleményformálók gyűrűjében védte álláspontját azokkal szemben, akik a hivatalos kultúrpolitika szlogenjeivel igyekeztek leszorítani őt a pástról. Zemmour azonban kivételes műveltséggel és vitakészséggel sorra felülkerekedett ellenfelein. Feltűnt, milyen alaposan ismeri Közép- és Kelet-Európa történelmét, és hogy nemcsak helyeselte, hanem követendő példaként is állította a bevándorlással kapcsolatos magyar politikát. Hosszú levelezés után 2018. november másodikán találkoztunk egy Madeleine-templom közelében lévő bisztróban, ahol megünnepeltük frissen megjelent *Francia sors* című könyvét.

Éric Zemmour jól ismert regényíró, igazi műfaja azonban a kultúrpolitikai nagyesszé, amelynek némely darabja – ha rövidebb lenne – akár kiáltványnak is beillene. Most egy ilyen írást olvashatunk a Századvég Kiadó jóvoltából magyarul is megjelent kötetében. A fordító is dicséretet érdemel a szerző első magyar nyelven megjelent könyvéért. Egy apró megjegyzés: *A mise még nem hangzott el* cím talán jobban illik a bűvös hatású irodalmár-újságíróból politikussá lett, ám irodalmi ihletését és hangvételét mindvégig megőrző szerző könyvéhez. Reméljük ugyanakkor, hogy ezt a kis terjedelmű, de annál jelentősebb kötetet további magyar nyelvű megjelenések követik majd.

Ezt a művet már a politikus írta, aki a gyermekkorában megismert Franciaország megmaradásáért küzd, s ennek legfontosabb feltételét a zsidó–keresztény ébredésben látja. A könyv egyik különös érdeme, hogy a szerző – algériai zsidó gyökereire és a klasszikus francia hazafias kultúrára támaszkodva – a francia keresztények és zsidók egymásrautaltságát hangsúlyozza a hazájára erőltetett tömeges muszlim bevándorlás következményeivel szemben. Fontos hangsúlyozni, hogy Zemmour e témával foglalkozó könyveiben következetesen amellett érvel: a francia civilizáció sírásói nem a más földrészekről érkező bevándorlók. Ők csupán eszközök, a fogyatkozó fehér lakosság helyére behozott fogyasztók, akik – tisztelet a számos kivételnek – becsapottan, kiábrándultan, helyüket keresve gyakran a francia kisembereken vezetik le sérelmeiket és vallásuk által is táplált rasszista indulataikat. Gyilkos tetteikért azonban azok a felelősek, akik továbbra is idecsábítják őket, megszervezik utaztatásukat, és ideológiai megfontolásokból gyakran fel is mentik őket nyilvánvaló bűneik alól.

A szerző tizennyolc esszékötete közül hangvételében és megformáltságában ez a magyarul is megjelent mű áll a legközelebb legismertebb, több mint 400 ezer példányban elkelt alapművéhez, *A francia öngyilkosság*hoz (2014). Zemmour nemzetközi ismertségét tovább növelte, hogy 2024-ben pártja öt képviselőt juttatott be az Európai Parlamentbe, és nemrég fő műve angol nyelven is megjelent. Június elején meghívták az Egyesült Államokba, ahol a Heritage Foundation

befolyásos konzervatív agytröszt vendége volt. Zemmour meggyőződése szerint az 1968-ban kibontakozó nyugati kulturális és társadalmi dekonstrukció közvetlenül és közvetve egyaránt a kereszténység ellen irányult, majd a *woke* és a *cancel culture* révén az önfeladás különböző formáit erősítette. Ezt a célt szolgálja *A misét még nem mondták el* című könyve is, amelynek egyik fejezete tanulmányként az amerikai *First Things* folyóiratban jelent meg.

A zsidó nevelésben részesült Zemmour szenvedélyes kötődése a kereszténységhez nem új keletű, és nem politikai megfontolásokból fakad. Évtizedeken át népszerűsítette azokat a jobboldalinak, illetve kereszténynek bélyegzett írókat és politikusokat, akikről akkoriban a médiában beszélni, sőt őket olvasni is – gondoljunk például Maurice Barrès regényíróra és politikusra – szentségtörésnek számított. Nem csupán ismert politikusok és újságíró barátai ösztönözték a politikai pályára. Már 2016-ban felkérte egy intézményesülő, Christophe Le Bihan vezette francia katolikus közösség, hogy képviselőjükként induljon a 2017-es elnökválasztáson. 2022-ben és 2023-ban a Renaissance Catholique mozgalom nyári egyetemén meggyőződhettem arról, hogy minden francia résztvevő rá szavazott a 2022-es elnökválasztáson, elismerve kivételes szónoki képességét és a világvallásokról tanúsított tárgyi tudását. S hogy érdeklődése e kérdéskör iránt milyen régi, azt többek közt Alain Besançon vallástörténész könyvéről írt recenziója is bizonyítja.

E nagyesszé kapcsán érdemes összevetni a francia és a német jobboldal kereszténységhez való viszonyát. Zemmour a francia identitás megőrzéséért nélkülözhetetlennek tartja a „zsidó–keresztény ébredést". Maximilian Krah, a német jobboldal karizmatikus személyisége másként látja ezt a kérdést: „Mi szól az ellen, hogy politikailag támogassuk a kereszténység megőrzését és újjáélesztését? A válasz: maga a kereszténység. Ugyanis olyan sivár állapotban van, hogy partnernek alkalmatlan. Ráadásul a nagy keresztény egyházak elszakadtak saját hagyományaiktól, és politikailag egyértelműen a baloldal és a liberálisok oldalára álltak. […] Annak a kereszténységnek, amelyet a német XVI. Benedek pápa tanított és hirdetett, kevés köze van argentin utódja, Ferenc pápa kereszténységfelfogásához. Egy olyan konzervatív prelátus, mint az amerikai kúriai Burke bíboros, más vallást gyakorol, mint egy progresszív egyházvezető, például a müncheni Marx bíboros. […] Amikor a politikusok kiállnak a valóban keresztény ügyek mellett – az élet védelmétől kezdve a hagyományos házasságon át Európa nyugati identitásáig –, akkor számolniuk kell azzal, hogy a püspökök kritizálni fogják őket" – írja (*A jobboldali politika*. Kárpátia Stúdió, 2024. 37–38.). A Németországra vonatkozó megállapításokat saját franciaországi és erdélyi tapasztalataim nem igazolják maradéktalanul, jóllehet a vallásgyakorlás számszerű visszaesése Európa-szerte kimutatható. A francia katolicizmus ma is lenyűgöző hatást gyakorol, csakúgy, miként egykor a református Szabó Dezsőre, ugyanakkor, amint Zemmour írja, a katolikusok a túlzott alázat, a zsidók pedig a túlzott gőg bűnébe estek, jóllehet az újjáéledő vallási közösségek korábban egymásra voltak utalva. A betelepült, vallásukhoz ragaszkodó muszlimokkal természetesen a közös erkölcs és a közös állampolgári erények talaján kell együtt élni, kerülni kell azonban a vallási szféra összemosását, mert ott kezdődik a zűrzavar. Zemmour szerint francia ellenfelei éppen ezt teszik. Közülük is legfőbb ellenfele az „iszlámbaloldal", ahová besorolható az ultrabaloldali Jean-Luc Mélenchon, aki Franciaország „kreolizációját" tekinti céljának. Ők, miközben fenntartás nélkül alávetik magukat az iszlám követeléseinek, a közös erkölcs semmibevételével – például a *gender*elmélet támogatásával – magukat a muszlimokat is megbotránkoztatják, akik végső soron elutasítják és megvetik őket, noha fegyvertársként számítanak rájuk a „maradi" kereszténységgel és a „rasszista" jobboldallal szembeni küzdelemben. Ezért, vonja le következtetését Zemmour, a végsőkig kell küzdeni nemcsak a hit megtartásáért, hanem a keresztény örökség megőrzéséért is. A „vallásból kivezető vallásnak" nevezett katolicizmusnak az iszlám kihívására válaszolva ismét fel kell fedeznie saját vallási gyökereit. Vissza kell fordulni arról az ideológiai tévútról, amelyre a kozmopolitizmus és a hazafiatlanság eszméje vezette a nyugati társadalmak jelentős részét.

Zemmour könyve **nemcsak szenvedélyesen védelmezi a zsidó–keresztény hagyományt és annak tárgyi-eszmei kultúráját, de figyelmeztet is** arra, hogy Európa politikai jövője, hacsak nem akar meghosszabbított Afrika, Ázsia vagy Észak-Amerika lenni, elválaszthatatlan ettől az örökségtől, amely évszázadokon át meghatározta identitását. A kereszténység Európában nem lehet többé pusztán feltartott kéz. Jól mondta annak idején Szent Pál: ott árad túl a kegyelem, ahol elhatalmasodott a bűn.

Király Béla